

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 8 aug. 1955

*'s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêvesaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, De Bruijn, Donker, Van de Kieft, Luns, Staf, Suurhoff en Van Thiel (afwezig zijn de Ministers Algera, Beyen, Cals, Kernkamp, Mansholt, Witte en Zijlstra).

Wvd. Secretaris: Jhr.Mr. A.J.M. van Nispen tot Pannerden.

3. *Buitenlands beleid*

a. *De behandeling van de kwestie Nieuw Guinea in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties* (Zie notulen MR d.d. 1 Augustus 1955, punt 3c. # Zie ook notulen MR 5/9/55, punt 3c.)

De Raad besluit, dat Minister Luns vrijheid zal hebben om langs de lijnen, neergelegd in zijn nota, op te treden tijdens de behandeling van deze kwestie voor de Verenigde Naties, waarbij hij zo mogelijk tijdig het Kabinet van de ontwikkeling op de hoogte zal brengen.

b. *Rechtsbijstand Indonesische arrestanten*

Na enige discussie besluit de Raad niet in te gaan op de condities door Mr. Hogerzijl gesteld en af te wachten hoe zich de situatie ontwikkelt.

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

VERZOEKEN BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: ZS
Onderwerp: Deelname Nederland aan V.V.-
debatten inzake Nederlands
Nieuw-Guinea.

Datum: 5 Augustus 1955.
Nummer: 106366-4071 G.S.
Fotonummer: 125686

GEHEEL.

Ter behandeling in de Ministerraad van 8 Augustus 1955.

Overeenkomstig de afspraak, gemaakt in de op 25 Juli j.l. gehouden vergadering van onze Raad, moge ik U hieronder mede namens mijn ambtgenoot van Buitenlandse Zaken schriftelijk mijn zienswijze omtrent de in hoofde dezes vermelde aangelegenheid uiteenzetten.

Gelijk bekend heb ik het vorig jaar steeds het standpunt ingenomen, dat de vraag of en zo ja in welke mate de Nederlandse Delegatie aan de behandeling der Nieuw-Guinea kwestie in de Verenigde Naties zou deelnemen, een kwestie was van tactiek, een doelmatigheidsvraag dus, waarvan de beantwoording in de eerste plaats afhankelijk was van de feitelijke situatie ter plaatse.

Onze Raad heeft zich toen aan dit standpunt geconformeerd en mitsdien de ter Algemene Vergadering te volgen tactiek geheel aan het beleid van de Nederlandse Delegatie overgelaten.

Aan de Staten-Generaal is - zoals ik heb kunnen nagaan - evenbedoeld standpunt bij verschillende gelegenheden uiteengezet, de eerste maal bij de Politieke Beschouwingen in de Tweede Kamer over de Rijksbegroting voor het jaar 1955. Het zij mij vergund in dit verband de volgende passage uit Uw redevoering in eerste termijn te citeren:

"Maar of de Regering de discussies niet moet meemaken? Ik geloof, dat wij dat aan het beleid van onze delegatie ter plaatse zullen moeten overlaten."

(Handelingen II. 1954-55, blz 88).

Bij de schriftelijke en mondelinge behandeling der Hoofdstukken III en XIII werd van Regeringszijde in gelijke zin tot de Kamers gesproken.

Zijner Excellentie
de Minister-President,
Voorzitter van de Raad van Ministers.

1.

5 Augustus 1
106366-4071 G.SGEHEIM.

Dat Nederland nog slechts éénmaal (d.w.z. in 1954) zijn standpunt inzake Nederlands Nieuw-Guinea in de Verenigde Naties zou uiteenzetten, is aan de Staten-Generaal nimmer medegedeeld, en zodanige mededeling is evemin gedaan in de Verenigde Naties zelve.

Wel heb ik mij in deze geest uitgelaten tijdens een op 23 November 1954 te New York gehouden persconferentie en is in de op 10 Februari 1955 verschenen uitgave no. 37 van het Departement van Buitenlandse Zaken (Nederlands Nieuw-Guinea in de Verenigde Naties) gezinspeeld op de mogelijkheid om een volgende maal te weigeren "in herhaling te treden", doch de Regering heeft zich tegenover de Staten-Generaal nimmer op een in komende jaren te volgen gedragslijn vastgelegd.

Ik meen dus te mogen stellen, dat de Regering - en dat niet alleen tegenover de Staten-Generaal - even vrij is als het vorige jaar om haar standpunt te bepalen. Zij heeft mitsdien ook thans de volle vrijheid de Nederlandse Delegatie te machtigen om die tactiek te kiezen, welke het best overeenstemt met de situatie van het ogenblik.

Als leider van de Nederlandse Delegatie stel ik mij voorshands voor om eerst in het "General Committee" te trachten de Nieuw-Guinea kwestie van de agenda te houden, en - indien dit niet zou gelukken - vervolgens (afhankelijk van de omstandigheden ter plaatse) ófwel van iedere verdere deelneming aan de debatten af te zien, ófwel op een nader te bepalen wijze het zinloze van een herhaald debat uiteen te zetten en slechts voorzoveel nodig ter rechtzetting van aperte onjuistheden daaraan verder deel te nemen.

Zodanige vrijheid van beweging voor de Nederlandse Delegatie biedt o.a. het voordeel, dat deze de te volgen tactiek kan afstemmen op de vaak wisselende sfeer ter Algemene Vergadering, en dat zij zo nodig gebruik kan maken van adviezen van b.v. de Secretaris-Generaal en van bevriende delegaties (die men immers niet tegen haar wil mag brengen in een parket, waarin zij de Nederlandse belangen behartigen, zonder dat Nederland zelf acte de présence geeft).

Op het verlenen van een machtiging als vorenbedoeld meen ik - niet alleen uit een oogpunt van buitenlands beleid in het algemeen, doch met name ook in het belang der Nieuw-Guinea kwestie zelve - bepaaldelijk te moeten aandringen.

5 Augustus 1955
106366.-4071 G.S.GEHEIM.

Ik wil in dit verband niet nalaten om nog op één belangrijk punt de aandacht te vestigen.

Na onze terzake genomen beslissing van het vorig jaar hebben wij kunnen ervaren, hoe nuttig en noodzakelijk zelfs het in een bepaalde situatie kan zijn, om voor een internationaal forum een goede zaak met kracht van argumenten te verdedigen, ook al is dit forum onbevoegd.

Een zodanige situatie zou zich opnieuw kunnen voordoen, en ik zou het betreuren, indien de Nederlandse Delegation zich dan - als gevolg van een te vergaande beperking harer bevoegdheden - niet gemachtigd zou kunnen achten om al het mogelijke te doen tot het bereiken van een resultaat als dat van het vorig jaar, waaromtrent onze Ambtgenoot van Overzeese Rijksdelen in de Tweede Kamer kon verklaren:

"Ik ben ervan overtuigd, dat dit resultaat mede verkregen is kunnen worden dank zij het besluit van de Nederlandse Regering om wél aan de discussies deel te nemen, niettegenstaande haar standpunt, dat de Algemene Vergadering onbevoegd is ter zake van de kwestie Nieuw-Guinea enigerlei uitspraak te doen. Wij zijn thans in de gelegenheid geweest voor het wereldforum de Indonesische argumenten te ontzenuwen en ons eigen standpunt krachtig naar voren te brengen. Indien Nederland deze kans niet zou hebben benut, lijkt het aan weinig twijfel onderhevig of een resolutie in een of andere vorm zou zijn aangenomen. Internationaal gezien verkeert Nederland thans in een belangrijk gunstiger positie dan wanneer het een door de Algemene Vergadering aangevaarde resolutie, van welke inhoud ook, naast zich neer zou hebben moeten leggen."

Een copie van deze brief zend ik aan onze Ambtgenoten, leden van de Raad van Ministers.

DE MINISTER SONDER PORTEFEUILLE,

